

IP OFFICE

Ukrainian National Office for Intellectual
Property and Innovations

Інформаційна довідка

**«Програми підтримки
інновацій та
інтелектуальної
власності
в країнах Східної
Європи»**

Зміст

1

Вступ

3

2

Досвід Республіки
Польща

4

3

Досвід Румунії

14

4

Досвід Словацької
Республіки

21

5

Досвід Угорщини

28

6

Висновки

45

Вступ

INNOVATION

У сучасних умовах здатність держави стимулювати перетворення інтелектуального капіталу на економічне зростання є визначальним фактором підвищення добробуту громадян. Для країн східної Європи, зокрема Польщі, Румунії, Словаччини та Угорщини розвиток наукоємних галузей та ефективна комерціалізація результатів науково-дослідних робіт є стратегічним пріоритетом, оскільки їх інтеграція до Європейського Союзу (далі – ЄС) відкрила доступ до нових фінансових інструментів та регуляторних рамок, водночас посилила конкуренцію та необхідність розробки унікальних стратегій підтримки інноваційної діяльності та інтелектуальної власності.

Основою інноваційної екосистеми є дієві інструменти державної підтримки, що створюють сприятливі умови для розвитку інновацій та комерціалізації інтелектуальної власності. Такі інструменти, як цільові грантові програми, податкові стимули, ваучери та венчурне фінансування є ключовими факторами, що визначають темпи інноваційного розвитку, тому вивчення та порівняння цих інструментів, апробованих іншими країнами, є важливим для ефективної державної політики, яка б дозволила реалізувати науковий та технологічний потенціал.

1. ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Польща є лідером у Східно-Європейському регіоні за масштабами державної підтримки інноваційної діяльності та комерціалізації результатів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (далі – НДДКР).

Відповідно до стратегії ЄС, польська інноваційна політика інтегрується в загальноєвропейські програми підтримки та прагне скорочення «інноваційного розриву» з іншими країнами ЄС.

Ключовим механізмом реалізації зазначеної політики є залучення коштів структурних фондів ЄС, що забезпечує різноманітний інструментарій фінансування комерціалізації результатів НДДКР.

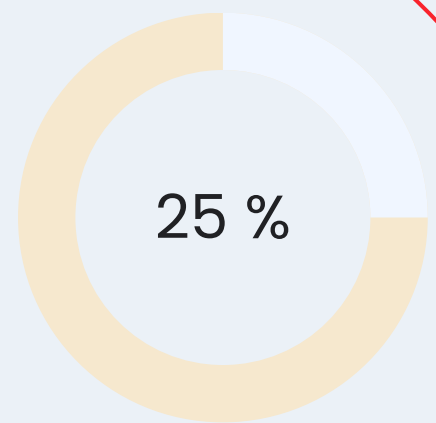
Зокрема, у Польщі державні гранти підтримують інноваційні проєкти, забезпечуючи фінансування для розвитку нових технологій і комерціалізації наукових розробок.

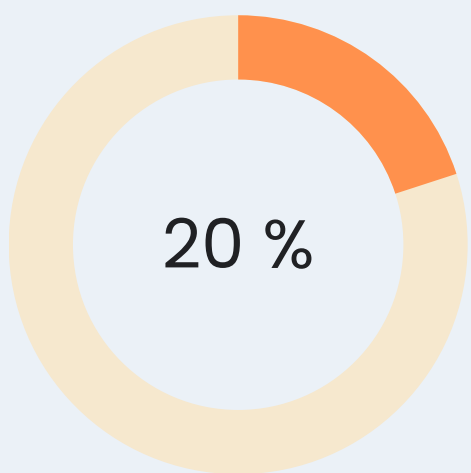
Наприклад, «програма державної підтримки інвестицій» спрямована на підвищення інноваційності та конкурентоспроможності економіки шляхом фінансування стратегічних та інноваційних проєктів, а також розвитку центрів бізнес-послуг і досліджень.

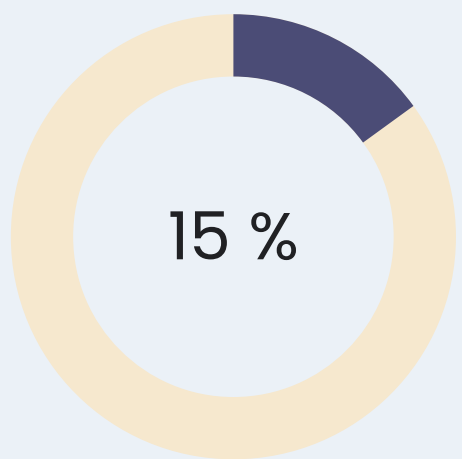
Фінансування надається Міністерством економіки Польщі та залежить від розміру підприємства й регіону інвестування:

мікропідприємства можуть отримати до 25%
(в окремих регіонах – 15%);

середні підприємства – до 20%
(в окремих регіонах – 10%);

великі підприємства – до 15%
(в окремих регіонах – 5%).

Вимоги до типів інвестиційних проєктів для отримання фінансування:

стратегічні проєкти
вимагають інвестицій від
160 млн злотих та
створення щонайменше
50 робочих місць;

інноваційні інвестиції
передбачають витрати
від 7 млн злотих, 20
нових робочих місць та
розробку нового
продукту/процесу;

у сфері бізнес-послуг потрібно
інвестувати від 1 млн злотих і
створити 100 робочих місць.
Для центрів досліджень та
розробок – від 1 млн злотих
інвестицій та 10 робочих
місць для фахівців із вищою
освітою.

Програма заохочує співпрацю бізнесу з науковими та освітніми установами через фінансування спільних досліджень, освітніх програм та підтримку студентів через стипендії і стажування. Крім того, для інвестицій, що мають стратегічне значення для європейських цілей, розмір підтримки може бути збільшений за погодженням з Міністерством економіки Польщі.

Необхідно також відмітити спеціальну програму «Smart Path», яка спрямована на підтримку стартапів у Польщі, допомагаючи їм розвивати інноваційні рішення та здійснювати технологічні прориви.

The logo for SmartPath, featuring a stylized orange and yellow graphic on the left and the text "SmartPath" in a bold, sans-serif font.

Програма надає фінансування та допомогу в разі розвитку продукції, що містить новітні технології, або реалізації складних інноваційних проєктів. Ключова направленість програми – комплексна підтримка на всіх етапах реалізації інновацій, від досліджень та розробок до виходу на ринок.

Для участі в програмі підприємства повинні бути зосереджені на високотехнологічних рішеннях і мати потенціал до міжнародної експансії. Програма сприяє реалізації проєктів, які можуть значно змінити ринки або створити нові продукти, технології чи послуги. Smart Path також допомагає підприємствам із розвитку бізнес-моделей, тестуванням і масштабуванням їхніх рішень.

Обсяги фінансування Smart Path варіюються залежно від проєкту, оскільки програма має кілька етапів підтримки, що дозволяють підприємствам проходити шлях від ідеї до масштабування. Загалом фінансуються до 75% витрат на інноваційні розробки, зокрема на дослідження та розробку технологій, а також на розробку прототипів. При цьому, загальна вартість державної допомоги для проєкту не може перевищувати 50 млн злотих. Це робить програму особливо привабливою для малих і середніх підприємств, які хочуть зменшити фінансове навантаження на етапі старту та впровадження нових технологій [1].

ІНШІ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙ В ПОЛЬЦІ ТА ЇХ КОРОТКИЙ ОПИС НАВЕДЕНО В ТАБЛИЦІ 1.

[1] [HTTPS://FENG.PARP.GOV.PL/COMPONENT/GRANTS/GRANTS/SCIEZKA-SMART](https://feng.parp.gov.pl/component/grants/grants/sciezka-smart)

ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙ В ПОЛЬЩІ

Терміни реалізації	Назва програми підтримки	Бюджет	Сутність інструменту (кредит, грант, гарантія тощо); критерії отримання тощо	Посилання
25.09.2015 - теперішній час	Податкова пільга для досліджень і розробок (R&D)	Механізм 200% вирахування витрат	Податкові пільги Для всіх суб'єктів, незалежно від їхнього розміру, які здійснюють R&D. Спочатку витрати віднімаються як операційні витрати (100%), потім віднімаються ще раз з податкової бази (ще 100%).	https://www.gov.pl/web/poland-businessharbour-en/tax-reliefs-in-poland-for-research-development-and-innovation
25.09.2015 - теперішній час	Пільга на створення прототипу	від бази оподаткування віднімається до 30% суми витрат (сума не може перевищувати 10% від доходу компанії за рік)	Податкові пільги Дозволяє відняти від податкової бази 30% суми витрат на пробне виробництво прототипу та його запуск; сума відрахування не може перевищувати 10% доходу, отриманого з джерел, відмінних від приросту капіталу, у податковому році. Пільга є розширенням пільги на R&D.	https://taxsummaries.pwc.com/poland/corporate/tax-credits-and-incentives
Програма діє на постійній основі	Abingworth Clinical Co-Development Fund LP	15-30 млн євро	Венчурний капітал Для інноваційних компаній з розробками в сфері фармакології, діагностики, медичних пристроїв. точна сума інвестиції для кожної конкретної компанії визначається самим фондом	https://youreurope.europa.eu/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/en/content/abingworth-clinical-co-development-fund-lp-3
Програма діє на постійній основі	Enern Tech IV Sub-fund	Залежить від проекту	Венчурний капітал Для стартапів, мікро- та малих підприємств у таких сферах відновлюваної та чистої енергетики, цифрових та інформаційно-комунікаційних технологій, дослідження, розробки та інновації	https://youreurope.europa.eu/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/en/content/enern-tech-iv-sub-fund

IP OFFICE I ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

ТАБЛИЦЯ 1

ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙ В ПОЛЬЩІ

Терміни реалізації	Назва програми підтримки	Бюджет	Сутність інструменту (кредит, грант, гарантія тощо); критерії отримання тощо	Посилання
Програма діє на постійній основі	Innovation Nest II SCSp	25 тис. – 1 млн євро	Венчурний капітал Програма орієнтована на підтримку інноваційних проєктів, що працюють на території Польщі. Ключовими критеріями для отримання фінансування є стадія розвитку та приналежність до цифрового сектору. Право на отримання інвестицій мають як стартапи, так і мікро-, малі та середні підприємства.	https://youreurope.europa.eu/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/en/content/innovation-nest-ii-scsp
Програма діє на постійній основі	Spire Capital Partners Fund I SCA SICAV-RAIF	7-20 млн євро	Венчурний капітал Пріоритетними є проєкти, що працюють у цифровому секторі, культурних та креативних індустріях, а також займаються дослідженнями, розробками та інноваціями. Особливу увагу фонд приділяє сферам програмного забезпечення, електронної комерції та технологічних сервісів	https://youreurope.europa.eu/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/en/content/spire-capital-partners-fund-i-sca-sicav-raif
Програма діє на постійній основі	Kredyt inwestycyjny z gwarancją InvestEU	до 50% від загальної вартості інвестиційного проєкту	Позика (Інвестиційний кредит) Програма спрямована на фінансування проєктів інфраструктурній сфері та у сфері цифровізації, роботизації та автоматизації. Максимальний термін кредитування становить до 32 років для інфраструктурних проєктів та до 20 років для проєктів з цифровізації.	https://www.bgk.pl/institucje-publiczne/inwestycje/kredyt-inwestycyjny-z-gwarancja-investeu/
Програма діяла в рамках операційної програми Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027	Технологічний кредит BNP Paribas	до 100% кваліфікованих витрат проєкту	Позика (Інвестиційний кредит) Програма розроблена для підтримки технологічних інвестицій у секторі малих та середніх підприємств. Вона поєднує у собі банківський кредит з дофінансуванням у формі «Технологічної Премії», яка могла сягати до 70% вартості проєкту. Фінансування надавалося на впровадження нових технологій з метою запуску виробництва нових або значно вдосконалених товарів, процесів чи послуг.	https://www.bnpparibas.pl/przedsiębiorstwa/finansowanie/kredyt-technologiczny

ЗАГАЛОМ, ПОЛЬСЬКА ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗОСЕРЕДЖЕНА НА КІЛЬКОХ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМКАХ, А САМЕ:

- технологічні стартапи та МСП;
- дослідження та розробки;
- комерціалізація інтелектуальної власності;
- високотехнологічне виробництво.

ДО ОСНОВНИХ ВИМОГ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ, ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ВИДІЛЯЄ НАСТУПНІ:

1. інноваційність проєкту;
2. відповідність пріоритетам країни;
3. співпраця з дослідницькими установами;
4. фінансова спроможність;
5. дотримання європейських регламентів.

Окремо варто розглянути програми підтримки інтелектуальної власності (таблиця 2).

Терміни реалізації	Назва	Бюджет	Сутність інструменту; критерії отримання тощо	Посилання
01.01.2019 - теперішній час	IP Box	від ставки податку на прибуток віднімається до 5%	Податкові пільги Зниження ставки податку на прибуток до 5% для доходів, отриманих від комерціалізації власної інтелектуальної власності (наприклад, програмного коду, патенту).	https://www.gov.pl/web/poland-businessharbour-en/tax-reliefs-in-poland-for-research-development-and-innovation
03.02.2025 - 20.08.2025	Субсидування послуги IP Scan	до 630 євро	Грант Послуга IP Scan допоможе підприємцю визначити інтелектуальну власність та можливості її використання для отримання більшого прибутку в компанії. Звіт про послугу IP Scan міститиме інформацію та рекомендації щодо, зокрема, захисту інтелектуальної власності або ліцензування прав інтелектуальної власності. На послугу IP Scan можна отримати компенсацію до 90% від вартості послуги (максимум 630 євро).	https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/informacje/ip-scan-dla-mikro-malych-i-srednich-przedsiębiorców

Отже, державна підтримка комерціалізації НДДКР у Республіці Польща базується на широкому використанні структурних фондів ЄС, фінансуванні стратегічних інноваційних проєктів та стимулюванні співпраці між бізнесом і науковими установами. Завдяки комплексному підходу, що включає гранти, кредити та податкові стимули, країна прагне скоротити інноваційний розрив із більш розвиненими економіками ЄС. Водночас попри значні досягнення, залишаються певні виклики, пов'язані з бюрократичними процедурами, регіональними диспропорціями та обмеженням фінансування масштабних проєктів.

1. ДОСВІД РУМУНІЇ

Румунія активно стимулює комерціалізацію НДДКР шляхом запровадження податкових пільг, орієнтованих на зниження фінансового навантаження підприємств та залучення інвестицій у дослідження та розробки.

Однією з ключових є податкова пільга, що дозволяє зменшити податкове навантаження на 50% для доходів, отриманих від комерціалізації інтелектуальної власності. Зазначене стосується продажу патентів, авторських прав та інших прав інтелектуальної власності.

Ця пільга діє для компаній, що займаються розробкою технологій, програмного забезпечення, інноваційних рішень у сфері охорони здоров'я та інженерії.

Водночас компанії, що займаються виключно інноваційною діяльністю, звільняється від податку на прибуток протягом перших десяти років.

Така пільга дозволяє новим компаніям зосередитися на дослідженнях без значного фінансового навантаження [2].

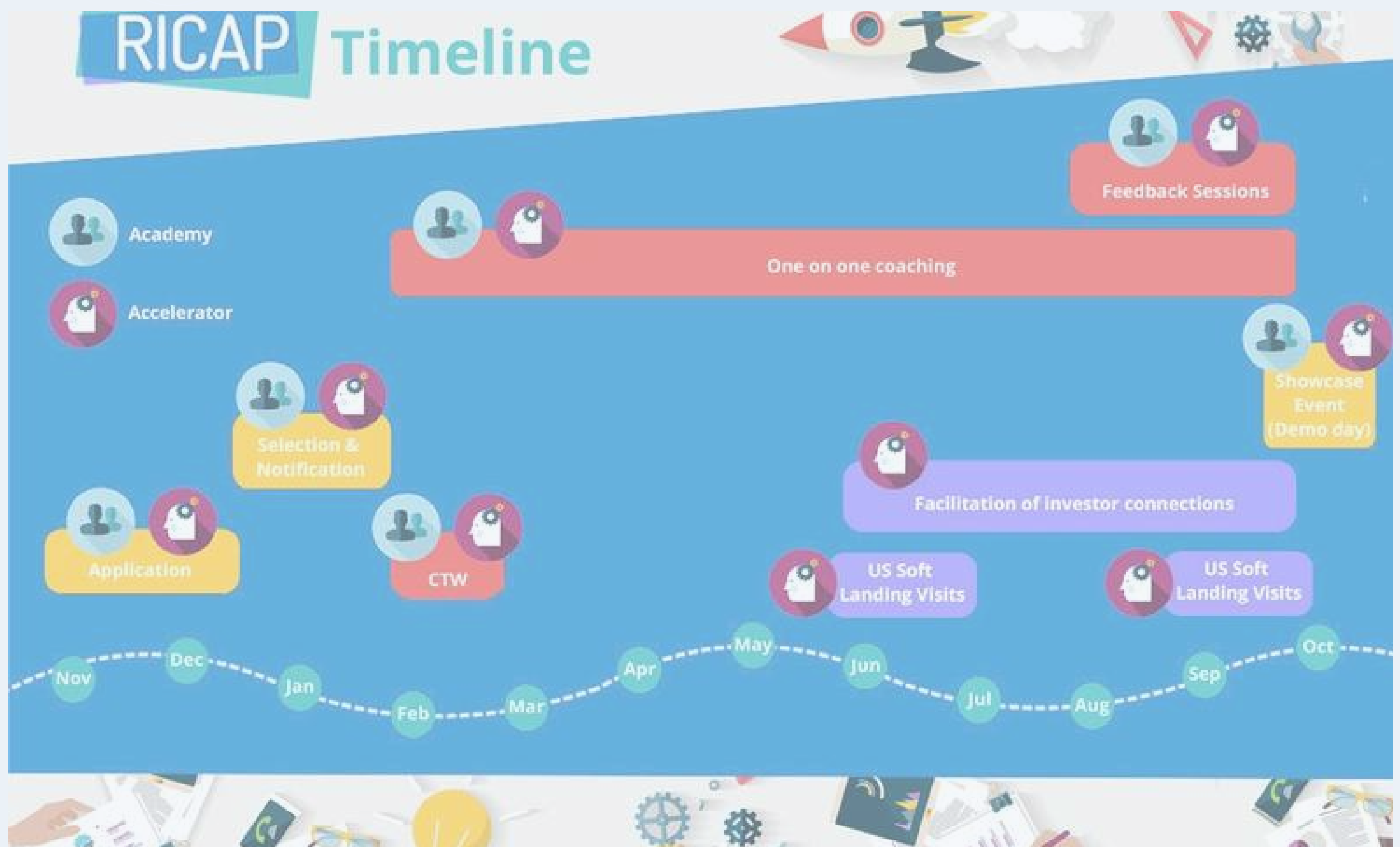

Необхідно також зазначити програму «RICAP» (Romanian Innovation Commercialization Assistance Program), яка спрямована на підтримку технологічних підприємців та інноваторів у розвитку їхнього бізнесу та виходу на міжнародні ринки.

Зазначена програма реалізується у партнерстві з каліфорнійським Інститутом Ларта та Румунсько-американською фундацією (RAF). Обсяг фонду становить 50 млн доларів США, і очікується, що в найближчі роки він досягне 150 млн доларів США. Параметри фінансування визначаються індивідуально [3].

RICAP охоплює широкий спектр технологічних напрямків, включаючи інформаційно-комунікаційні технології, відновлювальну енергетику, агротехнології, наноматеріали та охорону здоров'я. Учасники програми працюють з командою досвідчених консультантів із США та місцевими менторами з Румунії для отримання знань та практичних інструментів, які необхідні для комерціалізації розробок, а також для встановлення зв'язків з глобальною мережею потенційних партнерів та інвесторів [4].

ПРОГРАМА СКЛАДАЄТЬСЯ З ДВОХ ПІДПРОГРАМ:

01. АКАДЕМІЯ ПРИЗНАЧЕНА ДЛЯ СТАРТАП-КОМПАНІЙ І ФОКУСУЄТЬСЯ НА НАСТАВНИЦТВІ ТА ВАЛІДАЦІЇ ПРОДУКТУ НА РИНКУ;

02. АКСЕЛЕРАТОР СПРЯМОВАНИЙ НА БІЛЬШ ЗРІЛІ КОМПАНІЇ, ЯКІ ГОТОВІ ДО МАСШТАБУВАННЯ [5].

ІНШІ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙ У РУМУНІЇ ТА ЇХ КОРОТКИЙ ОПИС НАВЕДЕНО В ТАБЛИЦІ 3.

ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙ У РУМУНІЇ

ТАБЛИЦЯ 3

Терміни реалізації	Назва програми підтримки	Бюджет	Сутність інструменту (кредит, грант, гарантія тощо); критерії отримання тощо	Посилання
Програма діє на постійній основі	Garanti Bank - RRF Romania - UDG	до 7,5 млн євро	Позика Програма фінансування, що надається у формі позики через Garanti Bank у Румунії і доступна для компаній будь-якого розміру. Особливий фокус робиться на інвестиціях, пов'язаних із «зеленими» та сталими технологіями, цифровізацією, дослідженнями та інноваціями, а також на підтримці компаній на етапі зростання та розширення..	https://youreurope.europa.eu/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/en/content/garanti-bank-rrf-romania-udg
Програма діє на постійній основі	Seedcamp Limited Partner	до 50 тис. євро	Венчурний капітал Програма орієнтована на стартапи, малі і середні підприємства на ранніх стадіях розвитку з акцентом на інноваційних проектах у цифровому секторі. В рамках програми пропонується менторська підтримка та доступ до мережі контактів для прискорення росту бізнесу.	https://youreurope.europa.eu/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/en/content/seedcamp-limited-partner-3
2010 - теперішній час	Податкова пільга для досліджень і розробок (R&D)	50% витрат	Податкові пільги Відрахування в розмірі 50% від витрат на R&D. Для пристроїв та обладнання, що використовуються в R&D, може застосовуватися прискорена амортизація. R&D-діяльність повинна стосуватися прикладних досліджень та/або технологічного розвитку, мати відношення до діяльності платника податків і здійснюватися на території Румунії або в державах-членах ЄС.	https://taxsummaries.pwc.com/romania/corporate/tax-credits-and-incentives

ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙ У РУМУНІЇ

ТАБЛИЦЯ 3

Терміни реалізації	Назва програми підтримки	Бюджет	Сутність інструменту (кредит, грант, гарантія тощо); критерії отримання тощо	Посилання
2010 - теперішній час	Звільнення від податку на прибуток	100% податку на прибуток	Податкові пільги Платники податків, які займаються виключно інноваційною та R&D-діяльністю в галузі наукових досліджень, технологічного розвитку та суміжних сфер, звільняються від податку на прибуток протягом перших 10 років діяльності.	https://taxsummaries.pwc.com/romania/corporate/tax-credits-and-incentive

Таким чином, державна підтримка комерціалізації НДДКР у Румунії є інструментом стимулювання інновацій та залучення інвестицій у високотехнологічні галузі. Завдяки масштабним програмам фінансування, податковим пільгам та регіональним стимулам, країна активно сприяє розвитку інноваційного підприємництва.

3. ДОСВІД СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

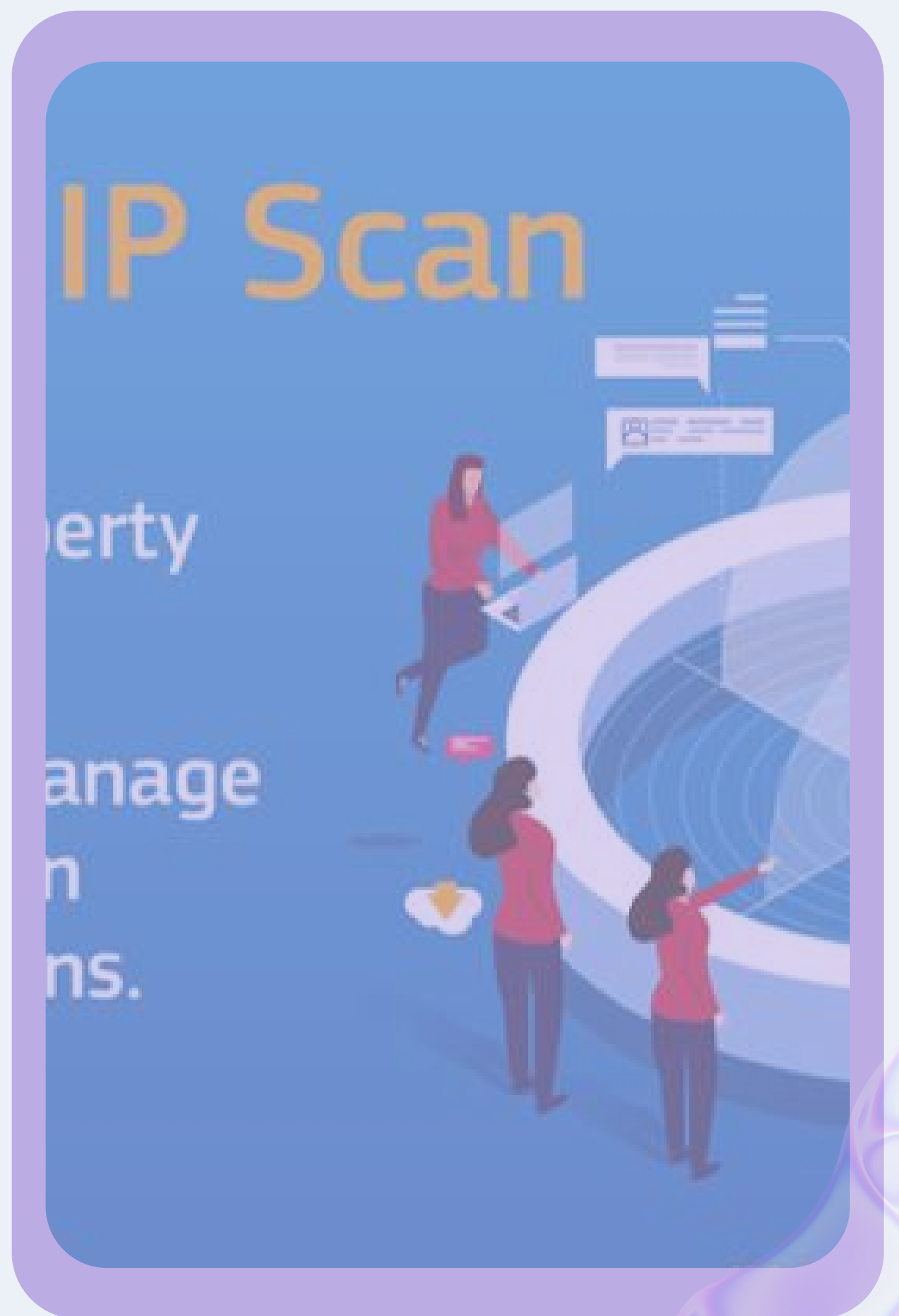

У Словаччині діють різноманітні програми підтримки, спрямовані на інтелектуальну власність, які допомагають підприємцям, науковцям і винахідникам захистити свої права на винаходи, торговельні марки, промислові зразки та нові сорти рослин.

Ці програми фінансуються як за кошти Державного бюджету, так і європейськими ініціативами, що дозволяє місцевому бізнесу ефективніше виходити на міжнародні ринки та стимулює розвиток інновацій у країні.

Одна з ключових програм – IP Scan, яка надає підприємцям можливість отримати професійну консультацію від експертів у сфері інтелектуальної власності. У рамках цієї програми експерти аналізують бізнес-модель компанії, її продукти та дають рекомендації щодо того, які об'єкти інтелектуальної власності потребують захисту.

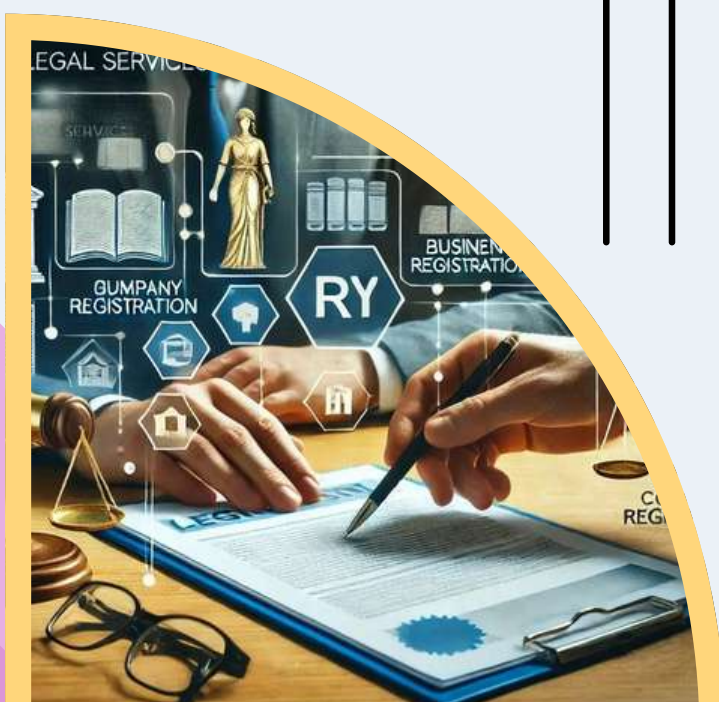
Наприклад, вони можуть поради́ти зареєструвати патент, торговельну марку чи промисловий зразок. Програма дозволяє отримати фінансову компенсацію до 90% вартості послуги, але не більше ніж 720 євро, що значно знижує витрати для підприємців [6] .

Ще одна важлива ініціатива – програма підтримки реєстрації торговельних марок і промислових зразків.

Завдяки цій програмі компанії можуть отримати до 700 євро для покриття витрат на реєстрацію торговельної марки або промислового зразка. Фінансова допомога покриває 75% офіційних зборів за подання заявки у межах Словаччини та ЄС.

Якщо ж компанія хоче зареєструвати свою торговельну марку поза межами ЄС, вона може отримати компенсацію у розмірі 50% основних витрат на подання заявки, що дає змогу словацьким компаніям вийти на міжнародний рівень, зменшуючи фінансове навантаження на процес реєстрації [7].

Для тих, хто працює у сфері розробки нових технологій та винаходів, діє програма підтримки патентування. Вона дозволяє отримати до 2500 євро компенсації, що може значно зменшити витрати на патентування інновацій.

У рамках цієї програми можна отримати компенсацію до 75% зборів за звіт про пошук рівня техніки перед подачею патентної заявки.

Цей звіт необхідний, щоб визначити, чи є винахід дійсно новим і чи має сенс його патентувати. Дослідження може бути проведене Управлінням промислової власності Словаччини або Вишеградським патентним інститутом (міжурядова організація, створена країнами Вишеградської групи (Польща, Чехія, Словаччина та Угорщина)).

- Також надається відшкодування 75% витрат на подачу заявки, пошук і експертизу, а також на видачу та публікацію патенту в країнах ЄС. Окрім цього, якщо компанія подає заявку на європейський патент через Європейське патентне відомство, вона може отримати компенсацію до 1500 євро на покриття половини витрат, пов'язаних із представництвом та юридичними послугами. Завдяки цьому словацькі винахідники та дослідники мають можливість ефективніше захищати свої інновації та виходити на міжнародний ринок [8].

Окремо слід зазначити програму фінансової підтримки реєстрації сортів рослин (roukaz 4 na odrody rastlín). Ця ініціатива спрямована на селекціонерів та аграрні компанії, які працюють над виведенням нових сортів сільськогосподарських культур.

- У рамках цієї програми можна отримати до 1500 євро компенсації, що покриває 75% зборів за подання заявки на отримання прав на сорт рослин у ЄС. Це важливий крок для тих, хто займається генетичною селекцією та впровадженням нових сортів, оскільки правовий захист таких розробок дає можливість контролювати їх розповсюдження та отримувати прибуток від використання запатентованих сортів [9].

[8] [HTTPS://WWW.INDPROP.GOV.SK/EN/PRODUCTS-AND-SERVICES/FINANCIAL-SUPPORT](https://www.indprop.gov.sk/en/products-and-services/financial-support)

[9] [HTTPS://WWW.INDPROP.GOV.SK/EN/PRODUCTS-AND-SERVICES/FINANCIAL-SUPPORT](https://www.indprop.gov.sk/en/products-and-services/financial-support)

Також діє низка податкових пільг, спрямованих на підтримку комерціалізації інтелектуальної власності та стимулювання НДДКР. Основні механізми податкової підтримки включають відрахування витрат на R&D, податкові кредити для технологічних центрів та спеціальні податкові звільнення для компаній, які використовують або створюють інтелектуальну власність [10].

Однією з ключових форм підтримки є «супервідрахування» (витрат на R&D, яке дозволяє компаніям зменшити податкову базу шляхом додаткового списання витрат на науково-дослідну діяльність).

З 2020 року сума відрахування становила 200% від витрат, понесених у звітному періоді, але з 2022 року цей показник знизився до 100%. Крім того, якщо компанія демонструє зростання витрат на R&D у порівнянні з попередніми двома роками, вона може додатково відрахувати 100% різниці.

При цьому, якщо компанія має податковий збиток або її податкова база є нижчою за доступну суму відрахувань, вона може перенести ці відрахування на наступні податкові періоди, але не більше як на п'ять років [11].

Податкове звільнення для нематеріальних активів («Patent Box») дозволяє компаніям отримати 50% знижку на оподаткування доходів, отриманих від надання ліцензій або продажу патентів, корисних моделей чи програмного забезпечення, створених в межах власної діяльності компанії.

Це стосується як ліцензійних платежів, так і доходів від продажу товарів, виготовлених із застосуванням запатентованих технологій [12].

Отже, Словацька Республіка має розгалужену систему державної підтримки комерціалізації НДДКР, яка охоплює різні галузі економіки та стимулює інноваційну діяльність. Найбільш ефективними механізмами на сьогоднішній день є супервідрахування витрат на R&D та податкові пільги для інтелектуальної власності. Водночас деякі обмеження, зокрема регіональні вимоги та бюрократичні складнощі, можуть ускладнювати доступ до фінансування.

4. ДОСВІД УГОРЩИНИ

Для стимулювання інновацій та комерціалізації інтелектуальної власності в Угорщині поряд з державними фондами та програмами, створюються некомерційні венчурні організації, які використовуються владою для реалізації науково-технічної політики.

Зокрема, в Угорщині функціонує «IP Scan» – грантова програма, яка покриває 100% витрат на послуги з аналізу інтелектуальної власності.

Основні послуги, що включає в себе дана програма:

- персоналізоване опитування компанії щодо її діяльності та планів розвитку;
- аналіз наявних інтелектуальних активів;
- оцінку можливостей правового захисту;
- ідентифікацію ризиків, пов'язаних із правами інтелектуальної власності;
- рекомендації щодо розробки стратегії управління інтелектуальною власністю.

Цю послугу надає Національне відомство інтелектуальної власності Угорщини, яке гарантує конфіденційність отриманих даних.

Компанії можуть подати заявку, заповнивши аплікаційну форму та надіславши її до відповідного відомства [13].

Для Угорщини, венчурні фонди відіграють ключову роль у фінансуванні інноваційних підприємств на початкових етапах розвитку.

Там діють такі основні фонди:

- Frontline Ventures Fund III Limited Partnership – фонд, що інвестує в перспективні стартапи та малі підприємства, які планують виходити на ринок США. При цьому, обсяги фінансування визначається індивідуально [14];

Frontline

[13] [HTTPS://WWW.SZTNH.GOV.HU/HU/VALLALKOZOKNAK/IP-SCAN-SZELLEMI VAGYON-DIAGNOZIS](https://www.sztnh.gov.hu/hu/vallalkozoknak/ip-scan-szellemivagyon-diagnozis)

[14] [HTTPS://FRONTLINE.VC/](https://frontline.vc/)

Solus Capital – національний венчурний фонд для підтримки інноваційного бізнесу. Вони фокусуються на інвестиціях у стартапи та малі компанії, що працюють у таких галузях, як електроніка, робототехніка, фотоніка, матеріалознавство, біоніка та рішення для «розумних міст».

Solus Capital пропонує фінансування для інноваційних підприємств через два основні фонди: Solus I. інвестує від 200 до 1 500 млн форинтів у компанію, тоді як Solus II. надає фінансування в межах 10-500 млн форинтів.

При цьому, інвестиції зазвичай здійснюються поетапно: компанія отримує певну суму на початковому етапі, а після досягнення визначених цілей може отримати додаткове фінансування (ще 100 млн форинтів).

Основна форма фінансування у цього фонду – акціонерний капітал, який може доповнюватися акціонерними позиками або іншими видами боргового фінансування [15].

Також, для стимулювання інноваційних процесів та розвитку комерціалізації результатів НДДКР запроваджені податкові знижки, що можуть полегшити фінансування таких проєктів.

Зокрема, з 2024 року компанії, які займаються дослідженнями та розробками, мають можливість отримати податкові пільги, що включають податкові кредити за витрати на НДДКР.

Такі кредити надаються у вигляді знижок на корпоративний податок, де підприємства можуть отримати до 200% від витрат на НДДКР у вигляді податкового зниження.

Крім того, для тих, хто здійснює інвестиції у фундаментальні дослідження або прикладні дослідження, можливе покриття до 80% податкових зобов'язань, при цьому такі програми регулюються граничними обмеженнями інтенсивності державної допомоги.

Для того, аби отримати податкові знижки, компанія під час звітного року має інвестувати не менш ніж 100 млн форинтів у R&D [16].

Щодо безпосередньої комерціалізації результатів НДДКР, з 2025 року власники прав на інтелектуальну власність можуть бути звільнені від оподаткування на суму, що дорівнює вартості внеску цієї власності до компанії, які працюють в інноваційних сферах.

Це дозволяє значно спростити процес трансферу прав на розроблені технології та їх подальшу комерціалізацію, забезпечуючи додаткові стимули для стартапів і компаній, що прагнуть ефективно інтегрувати інтелектуальні продукти на ринок [17].

[16] [HTTPS://TAXSUMMARIES.PWC.COM/HUNGARY/CORPORATE/TAX-CREDITS-AND-INCENTIVES](https://taxsummaries.pwc.com/hungary/corporate/tax-credits-and-incentives)

[17] [HTTPS://CEELEGALMATTERS.COM/BRIEFINGS/28672-GOOD-NEWS-FOR-STARTUPS-AND-INVESTORS-THE-IP-CONTRIBUTION-IS-TAX-FREE](https://ceelegalmatters.com/briefings/28672-good-news-for-startups-and-investors-the-ip-contribution-is-tax-free)

Окремо варто згадати Інноваційну стратегію Угорщини до 2030 року.

Основними напрямками стратегії є ефективне використання результатів досліджень державних науково-дослідних установ, підвищення інноваційної активності вітчизняних підприємств, а також посилення співпраці між учасниками системи досліджень та інновацій.

Пріоритетними сферами для інвестицій є сфера технологій, енергетики та клімату, креативні індустрії та сфера охорони здоров'я.

Стратегія передбачає створення сприятливого середовища, що включає удосконалення нормативно-правової бази, забезпечення регіональної та соціальної згуртованості, формування стимулюючої фінансової системи й дотримання принципу гендерної рівності у сфері досліджень та інновацій.

Уряд прагне досягти показника витрат на дослідження та розробки на рівні 3% від валового внутрішнього продукту до 2030 року, що свідчить про значні інвестиції в науково-дослідну та інноваційну діяльність, що фінансуються як з державного бюджету, так і за рахунок приватних інвестицій [18].

3%

Інші програми підтримки інновацій в Угорщині та їх короткий опис наведено в таблиці 4.

ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙ В УГОРЩИНІ

ТАБЛИЦЯ 4

Терміни реалізації	Назва програми підтримки	Бюджет	Сутність інструменту (кредит, грант, гарантія тощо); критерії отримання тощо	Посилання
Програма діє на постійній основі	Frontline Ventures Fund III Limited Partnership	Визначається індивідуально для кожного проєкту залежно від стадії та потреб	Венчурний капітал Фонд розглядає проєкти з усіх галузей, але його основний фокус зосереджений на цифровому секторі, а також на компаніях, що займаються дослідженнями, розробками та інноваціями.	https://youreurope.europa.eu/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/en/content/frontline-ventures-fund-iii-limited-partnership-4
Програма діє на постійній основі	Vespucci Partners	від 600 тис. до 4,5 млн євро	Венчурний капітал Фонд шукає стартапи, що мають команду, власну унікальну технологію та потенціал для міжнародного зростання. Важливою вимогою є відповідність принципам ESG, оскільки фонд вимагає від своїх портфельних компаній розробки та дотримання власних ESG-політик.	https://vespuccipartners.com/

Окремо варто розглянути й інші програми підтримки інтелектуальної власності (таблиця 5).

ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УГОРЩИНІ

ТАБЛИЦЯ 5

Терміни реалізації	Назва	Бюджет	Сутність інструменту; критерії отримання тощо	Посилання
01.01.2015 - теперішній час	Податкова пільга на дохід від роялті	50% прибутку	Податкові пільги 50% прибутку, отриманого від роялті, звільняється від оподаткування, але не більше ніж 50% прибутку до оподаткування.	https://taxsummaries.pwc.com/hungary/corporate/income-determination
01.01.2025 - теперішній час	Податкове звільнення за внесок інтелектуальної власності	100% звільнення від оподаткування	Податкові пільги Для підтримки стартапів власник-фізична особа звільняється від податку при внесенні своєї інтелектуальної власності як вкладу до статутного капіталу компанії.	https://accace.com/tax-changes-in-hungary/

Отже, Угорщина демонструє ефективний підхід до підтримки комерціалізації НДДКР шляхом комплексної системи фінансування, орієнтованої на стратегічні галузі економіки. Зокрема, вагомий акцент здійснюється на стимулюванні інноваційних стартапів за допомогою венчурного капіталу й податкових пільг. Досвід Угорщини свідчить, що ефективна підтримка НДДКР потребує інтеграції державного, приватного та міжнародного фінансування, а також створення сприятливого інвестиційного середовища.

СПІЛЬНІ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ НДДКР

Аналізовані країни отримали доступ до численних програм та фінансових інструментів ЄС, які сприяють розвитку інновацій, науки та технологій.

Завдяки такій інтегрованості регіон має можливість використовувати фонди ЄС для підтримки НДДКР, розвитку інфраструктури та покращення економічної конкурентоспроможності.

Зокрема, програма «Horizon Europe» є важливим інструментом стимулювання інновацій та розвитку науково-дослідної діяльності.

HORIZON EUROPE

horizon
europe

У межах програми компанії з вищезгаданих країн, університети та науково-дослідні установи можуть отримати фінансування для реалізації технологічних проривів, комерціалізації розробок і розвитку конкурентоспроможного бізнесу. Програма діє у 2021-2027 рр., а її загальний бюджет перевищує 93,5 млрд євро [19].

European
Innovation
Council

Transition

Ще одним важливим механізмом підтримки є «EIC Transition», який надає грантове фінансування до 2,5 млн євро для інноваційних розробок, які вже пройшли лабораторний етап і потребують подальшої валідації перед виходом на ринок, зокрема програма розрахована на технології, що знаходяться на рівнях TRL 3-6.

Компанії з Польщі, Угорщини, Румунії, Словаччини та України можуть використовувати цю програму для розробки бізнес-моделей, тестування технологій у реальних умовах та їх підготовки до комерціалізації [20].

Одним із ключових інструментів є «EIC Accelerator», що підтримує інноваційні стартапи, малі та середні підприємства, які потребують масштабування та виходу на ринок.

European
Innovation
Council

Accelerator

ACCELERATOR

Інструмент застосовується лише для технологій на рівні TRL 6-9. Основними галузями підтримки є передові технології, цифровізація, біотехнології, охорона здоров'я, кліматичні інновації та інші високотехнологічні сфери.

«EIC Accelerator» пропонує грантове, змішане та інвестиційне фінансування. Грант до 2,5 млн євро покриває до 70% витрат на розробку технологій (TRL 6-8) тривалістю до 24 місяців.

#EICAccelerator

Змішане фінансування поєднує грант із інвестиціями від 0,5 до 10 млн євро (до 30 млн євро у STEP Scale-up Call), що надаються у вигляді прямої часткової участі (до 25% акцій) на 7-10 років.

Інвестиційне фінансування (0,5-10 млн євро, до 30 млн євро у спеціальних випадках) підтримує масштабування технологій (TRL 9) та вихід на ринок.

Щоб отримати допомогу, компанії мають спочатку подати заявку, яку експерти оцінять за трьома критеріями:

Excellence

Impact

**Risk &
Implementation**

Цей інструмент є особливо важливим для європейських компаній, які прагнуть розширити свою діяльність на міжнародні ринки або потребують значних коштів для впровадження проривних технологій [21].

Для підтримки фундаментальних досліджень, які можуть привести до технологічних проривів, працює програма «EIC Pathfinder». Вона спрямована на фінансування високоризикових міждисциплінарних досліджень і пропонує гранти в розмірі 3-4 мільйони євро на один проєкт.

Ця програма є особливо корисною для наукових установ та технологічних компаній, які займаються розробкою новітніх матеріалів, квантових технологій, біоінженерії та інших передових напрямів.

Дана програма розрахована на проєкти на рівні TRL 1-4 [22].

Інші спільні програми підтримки інтелектуальної власності та їх короткий опис наведено в таблиці 6.

ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

ТАБЛИЦЯ 6

Країна	Дата впровадження	Назва програми підтримки	Бюджет	Сутність інструменту (кредит, грант, гарантія тощо); критерії отримання тощо	Посилання
Польща, Румунія, Словаччина, Угорщина	03.02.2025 - 05.12.2025	Ваучер на торговельні марки та промислові зразки	до 700 євро	Грант Під час реєстрації торговельних марок і промислових зразків заявник може отримати відшкодування 75% суми зборів за подання заявки на національну, регіональну чи торговельну марку ЄС та/або промисловий зразок. Також можлива компенсація половини зборів за базову заявку, подану в країні за межами ЄС.	https://www.euipo.europa.eu/en/sme-corner/sme-fund/2025/how-to-apply/ip-scan
Польща, Румунія, Словаччина, Угорщина	03.02.2025 - 05.12.2025	Ваучер на патенти	до 2500 євро	Грант Під час реєстрації патенту заявник може отримати компенсацію 75% зборів за складання звіту про стан техніки перед поданням патенту. Також можна отримати компенсацію 75% зборів за попереднє надання патенту (подання, пошук і експертиза), за видачу та оприлюднення патенту в країні ЄС, а також за подання та пошук європейських патентів, поданих до Європейського патентного відомства (ЄПВ). Заявник може отримати відшкодування 50% витрат на представництво під час підготовки та подання нових європейських патентних заявок до Європейського патентного відомства (максимально до 2 000 євро).	https://www.euipo.europa.eu/en/sme-corner/sme-fund/2025/how-to-apply/ip-scan
Польща, Румунія, Словаччина, Угорщина	03.02.2025 - 05.12.2025	Ваучер на сорти рослин	до 1500 євро	Грант Під час реєстрації сорту рослин заявник може отримати компенсацію 75% від зборів.	https://www.euipo.europa.eu/en/sme-corner/sme-fund/2025/how-to-apply/ip-scan

ВИСНОВКИ

Проведений аналіз програм підтримки засвідчив, що не існує єдиної універсальної моделі підтримки. Кожна країна використовує унікальну комбінацію інструментів, які інтегровані з політикою ЄС.

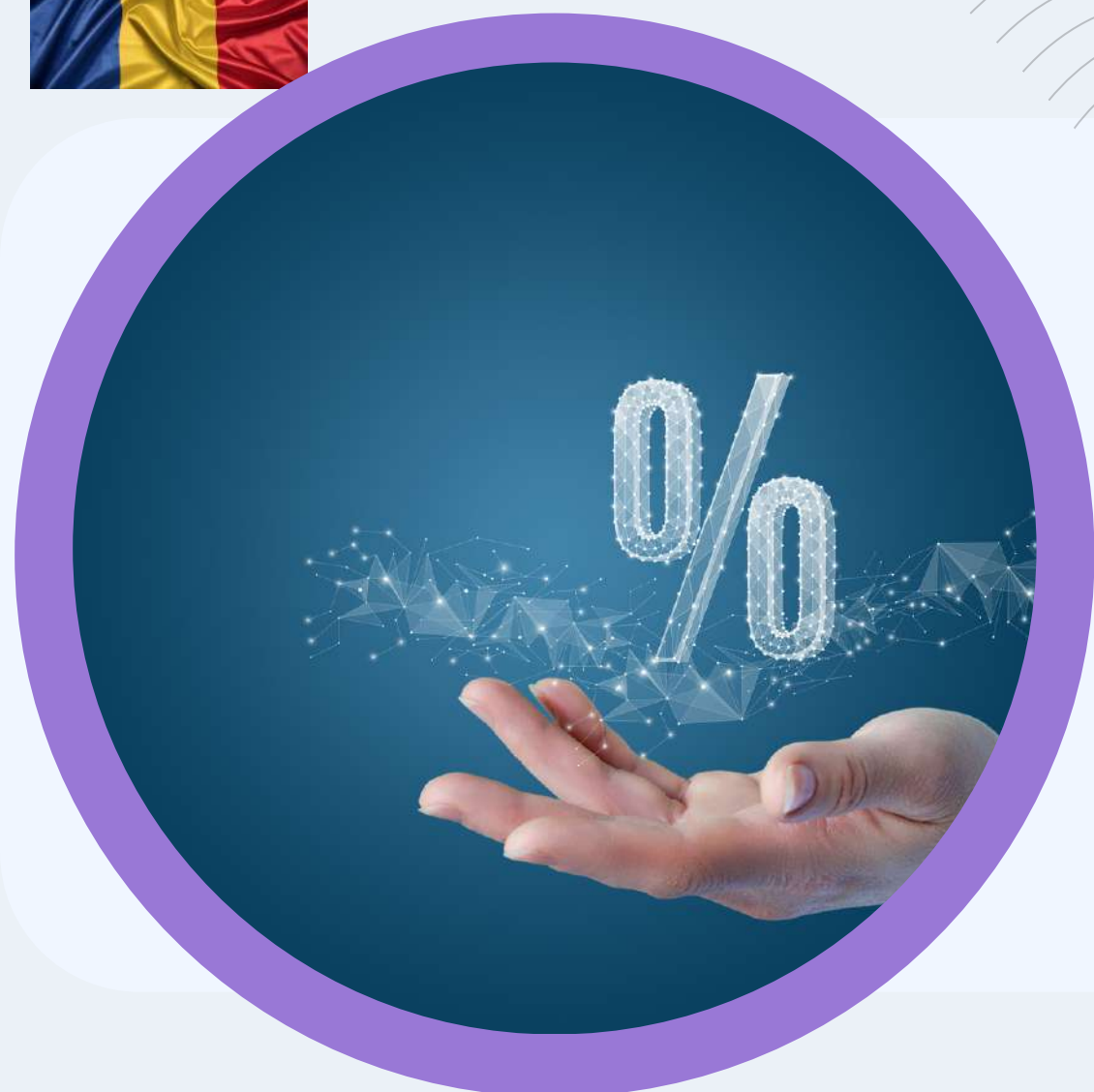
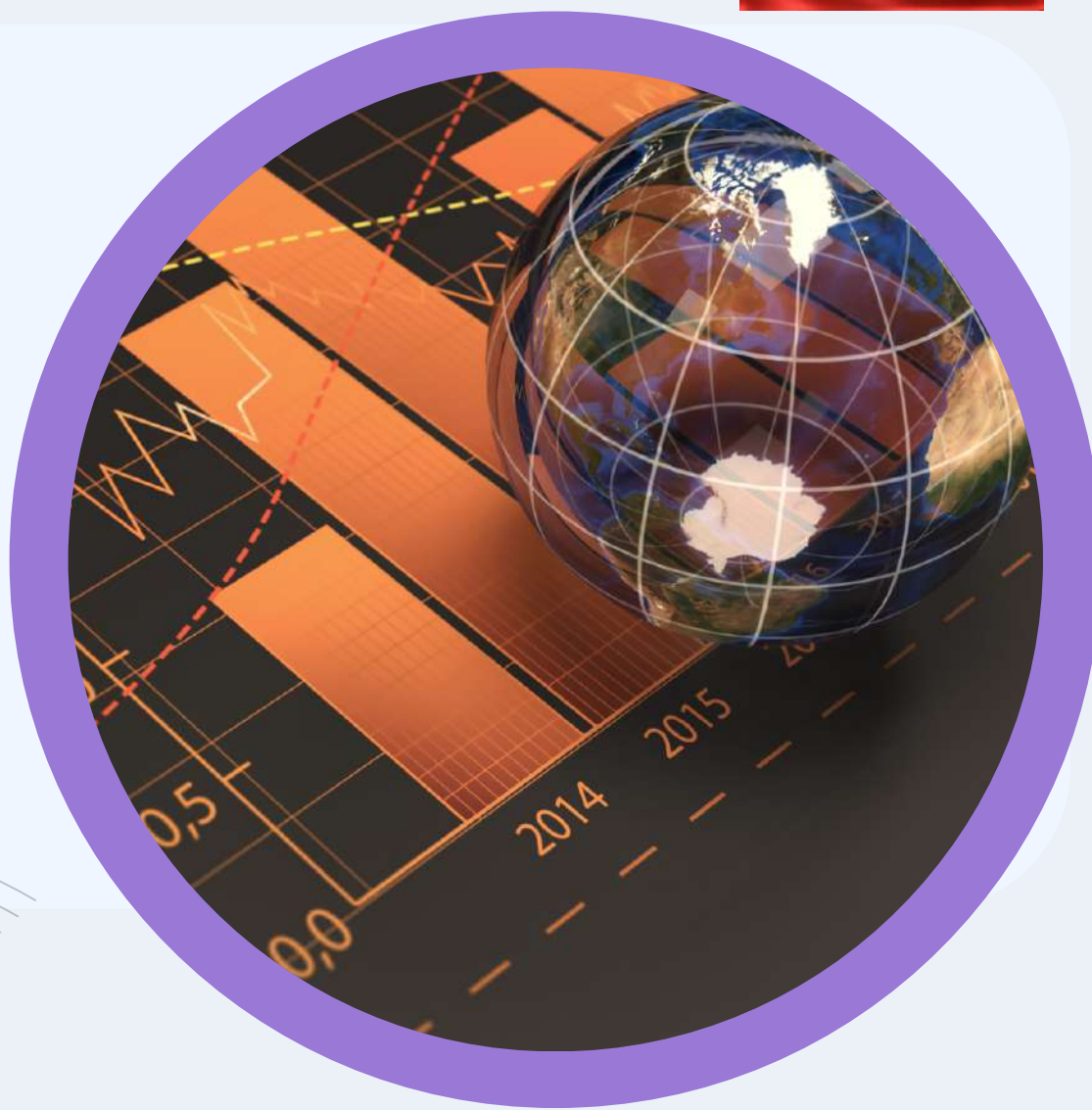
Варто зазначити, що державна підтримка комерціалізації результатів НДДКР у країнах Східної Європи має як спільні риси, так і значні відмінності.

Зокрема, Республіка Польща використовує масштабне залучення фінансування з європейських фондів та пропонує широкий спектр грантів і податкових стимулів, особливо для технологічних стартапів та стратегічних інноваційних проєктів. Водночас існують бюрократичні перешкоди та регіональні диспропорції.

Словацька Республіка пропонує податкові стимули та програми підтримки для інноваційних компаній, однак її система фінансування відзначається високою бюрократичною складністю та регіональними обмеженнями.

Румунія активно застосовує податкові знижки та механізми стимулювання партнерств між бізнесом і науковими установами, хоча рівень фінансування є нестабільним та залежним від державного бюджету.

Угорщина робить акцент на венчурному капіталі та податкових пільгах, що сприяють залученню приватних інвестицій, але характеризується нерівномірним розподілом фінансування та обмеження доступу до міжнародних програм.

Загалом, досвід сусідніх до України європейських країн свідчить, що успішна комерціалізація результатів НДДКР можлива лише за умови комплексного підходу, який поєднує податкові стимули, грантові програми, розвиток венчурного фінансування та міжнародну співпрацю.

Аналіз міжнародних практик також засвідчує, що одним із ефективних інструментів підтримки інноваційної діяльності є податкові «супервідрахування» на R&D та змішані програми фінансування, які поєднують гранти ЄС із національним венчурним капіталом для підтримки проєктів на різних стадіях.

Для прямого стимулювання комерціалізації інтелектуальної власності провідною практикою є впровадження режиму «IP Box», що пропонує знижену ставку податку на доходи від створених у країні патентів.

Примітка: у процесі підготовки довідки були використані аналітичні напрацювання студентів Київського національного університету ім. Т. Шевченка Панової Лоренци-Ізабелли та Череділіної Катерини, що проходили практику в УКРНОІВІ.

